Kalesia
Naoa itəm Pol təməte tuwɨn kəm iəfak mɨn ikɨn Kalesia
Nəghatən əkuəkɨr rəha naoa u Kalesia

?Pah təməte naoa u? Aposol Pol təməte naoa u.

? Təməte tatuwɨn kəm pah? Təməte tatuwɨn kəm niməfak mɨn itəm kotatɨg pis ikɨn e nɨtən Kalesia, inu Ikoniam, Listra, ne Tepe. Pol in təmətuoun niməfak mɨn əh nian in təmaupən maliwək e rəhan naliwəkən mɨn.

? Nəmegəhən tahro nulan nian təməte? Nəratən asol kit e niməfak e nian əh rəha Pol. Netəm Iaihluə tepət koatən nɨpahrienən e Iesu Kristo. Kən netəm Isrel tepət koatən nɨpahrienən e Iesu. Məto netəm Isrel neen koatən məmə Iaihluə mɨn itəm kotən nɨpahrienən e Iesu, okotəkəike kətəu-pən lou mɨn rəha Moses, tahmen e nəhg-ipənən. Ilat kəmoatən məmə Iaihluə mɨn okəkəike kəhg-ipən ilat okəmə kotolkeike məmə okotuwa kətuatɨp e nɨganəmtɨ Uhgɨn.

? Təməte naoa u o naka? Pol in təməte naoa u, məmə otəg-ətuatɨp-in nətəlɨgən rəha netəm Isrel itəm koatən məmə Iaihluə mɨn okotəkəike kətəu-pən lou rəha Moses okəmə ilat kotolkeike məmə Uhgɨn in otosmegəh ilat. Pol tolkeike məmə iəfak mɨn okotɨtun məmə nahatətəən in suatɨp itəm Uhgɨn təmol məmə etəmim otətuatɨp e nɨganəmtɨn, kən in tatosmegəh ilat e nɨkin agien. Məto nolən rəha nəhg-ipənən, o nolən rəha wək əskasɨk mɨn, o nolən rəha nətəu-pənən

lou, kəsotosmegəhən etəmim. Netəm-iasol rəha niməfak rəha Isrel kəmoatəpələh əpəh Jerusalem moatəghat-in nətəlɨgənən mɨn əh. Kən moatən məmə təwɨr əm məmə Iaihluə mɨn okəsotətəu-pənən lou rəha Moses. Afin e Wək Mɨn 15:1-35.

Pol təmətuoun matəghat kəm ilat

1-2 Piak mɨn ne wɨnɨk mɨn itəm nəkoatəfak latuənu pɨsɨn pɨsɨn mɨn ikɨn Kalesia, io Pol, io aposol kit rəha Uhgɨn, ekatəte naoa u, mɨtahl-ipɨnə kəm itəmat. Io ne piatat mɨn neen itəm koatəfak u ikɨn-u, ekotolkeike məmə ekotən "təwɨr" kəm itəmat. Io u inu, itəm Iesu Kristo ne Tata Uhgɨn kəmialəs-ipər io məmə io rəhalau aposol. Uhgɨn u, in təmɨləs-ipər Iesu taiir-pa mɨn e rəhan nɨmɨsən. Sənəmə etəmim əpnapɨn əm kit təmaun-in io kən mɨləs-ipər io, məto Uhgɨn. !Tol nəhlan, onəkotəkəike motəto!

3 Pəs Uhgɨn, u Tata rəhatat, ne Iesu Kristo, u Iərəmərə rəhatat, ilau okuawte-in nəwɨrən rəhalau kəm itəmat kən muələhəu nəmə̈linuən tətatɨg otəmat.

4 Iesu Kristo təmegəhan-in atɨp məmə in otɨmɨs o nolən rat rəhatat, kən miuw rəkɨs itat e nolən rat mɨn ne nətəlɨgən rat mɨn rəha nətueintən. In təmɨmɨs məto-inu Tata Uhgɨn tolkeike məmə in otol mihin.

5 Tol nəhlan, təwɨr mə kitat okotənwiwi pɨk Uhgɨn u rəhatat, tatuwɨn, matuwɨn, namnun tɨkə. Əwəh. Pəs otol mihin.

Namnusən Təwɨr kitiəh əm

6 Narmək təmiwɨg pɨk otəmat məto-inu roiu agɨn-əh huə Uhgɨn təmaun-in pap itəmat e nəwɨrən rəha

---

1:4: Kal 2:20

Iesu, təmawte-in-pɨnə əpnapɨn əm kəm itəmat. Məto roiu itəmat nakotapəs Uhgɨn, moatagɨm, moatətəu-pən nəghatən eiueiuə mɨn.
7 Nəghatən mɨn əh sənəmə Namnusən Təwɨr rəha Uhgɨn. Netəmim neen kəmotəuhlin Namnusən Təwɨr rəha Uhgɨn moatən in pɨsɨn, kən katən məmə in namnusən təwɨr, kən katiuw kalɨn itəmat lan, kən katərəkɨn rəhatəmat nətəlɨgən lan. !Məto Namnusən Təwɨr kitiəh əm, kən kit mɨn tɨkə!
8 Nat əpnapɨn okəmə io, o nagelo kit rəha nego e neai tətamnus-iarəp nəghatən pɨsɨn kit mɨn, itəm təsahmenən e inun emotən-iarəp rəkɨs kəm itəmat aupən, pəs Uhgɨn otɨləs-ipən e Nɨgəm Asol.
9 Kən ekɨsɨmatɨp mɨn, matən məmə, okəmə suah kit otamnus-iarəp nəghatən pɨsɨn u, təsahmenən e Namnusən Təwɨr itəm itəmat nɨnəmotɨtun rəkɨs, pəs Uhgɨn otɨləs-ipən e Nɨgəm Asol.
10 Rəhak nəghatən əh in təskasɨk, kən nat əpnapɨn əm okəmə netəmim neen kəsotagienən ron io. Iakolkeike əm məmə nɨki Uhgɨn otagien o nəghatən rəhak. Okəmə iatəghat əh məmə netəmim neen nɨkilat otagien ron io, kən ko sənəmə io iolwək pahrien kit rəha Kristo.

Uhgɨn Təmaun-in Pol

11 Piak mɨn ne wɨnɨk mɨn, ekolkeike mə ekənipɨnə ətuatɨp kəm itəmat məmə Namnusən Təwɨr itəm iatən-iarəp nian rafin sənəmə nat kit itəm təmɨsɨ-pən e nətəlɨgən rəha etəmim əm.
12 Namnusən Təwɨr u, sənəmə suah kit təmos-ipa kəm io, kən məgətun io lan, məto Iesu Kristo əm in təmerəh e rəhk-kapə.

1:7: Wək 15:1,24 **1:8:** 1 Kor 16:22 **1:10:** 1 Tes 2:4 **1:11:** Mat 16:17

13 Itəmat nɨnəmotɨtun rəkɨs rəhak nolən mɨn itəm
ematol aupən e nian ematəfak itɨmat netəm Isrel.
Kən emən mə oekoh rafin netəmim mɨn rəha Iesu,
mərəkɨn-ərəkɨn agɨn niməfak, kən matol nalpɨnən
əskasɨk kəm ilat.
14 E nian əh, io ematətul-iəkɨs o nəukət kastom
rəha netəm Isrel, itəm rəhak pipi mɨn kəmotəgətun
io lan aupən. Emɨtun taprəkɨs-in io mɨn neen, itəm
emotaiir ahmen.
15 Nat əpnapɨn ematərəkɨn pap rəhan mɨn
netəmim, məto Uhgɨn təmasəkitun io. Aupən
ikɨn təmɨtəpun kən mawle rəkɨs io e nian emətatɨg
əh e nərpɨ rəhak mama. Kən təmuwa e nian
ətuatɨp rəhan, in təmaun-in io mə ekuwa io, rəhan
etəmim.
16 Kən Uhgɨn təmerəh e rəhk-kapə, məgətun io
e nətɨn Iesu, məmə oekɨtun wɨr in, kən muwɨn
mamnus-iarəp Namnusən Təwɨr rəhan kəm netəm
mɨn u sənəmə ilat netəm Isrel, katən ilat məmə
Iaihluə mɨn. E nian əh, io eməsuwɨnən mehm suah
kit mə otəgətun io e Namnusən Təwɨr əh.
17 Kən io eməsuwɨnən əpəh ilɨs Jerusalem məmə
oekehm netəm mɨn u kəmoatol aposol aupən.
Eməsuwɨnən mə okotəgətun io e Namnusən Təwɨr
rəha Iesu. E nian əh, io eməsou-pis-pən əpəh ikɨn
kit Arepia, kən matɨg mɨtəlɨg-pa mɨn muwɨn əm
latuənu kit, nərgɨn u Tamaskes.
18 Matuwɨn, matuwɨn nup kɨsɨl kɨnəhaluwa
mɨnəhaluwɨn rəkɨs un, kən io ematɨg mɨtəlɨg-pən
mɨn Jerusalem məmə ekehm Pita. Kən eməsatɨgən
tuwəh, emuatɨg mios nian fiftin əm.

1:13: Wək 8:3 **1:14:** Wək 22:3 **1:15:** Aes 49:1; Kal 2:7 **1:18:** Wək 9:26-27

19 Kən e nian əh, emehm əm Jemes u, pia Iesu,
Iərəmərə rəhatat, məto eməsəplanən aposol min u
neen.
20 Iatən pahrien e niganəmti Uhgin məmə
nəghatən u, nipahrienən, sənəmə neiuəən.
21-22 Eməsatigən tuwəh əpəh ilis Jerusalem. Kən
uarisig un, emuwin əpəh nitən Siria ne Silisia.
Kən e nian əh, netəmim itəm koatəfak kəm Kristo
latuənu pisin pisin min nitən Jutia, (nitən asol rəha
Jerusalem), ilat kəməsotəplanən əh io motəruru
niganəmtək.
23 Məto kəmoatəto əm namnusən u, netəmim
neen kəmoatən məmə, "Suah əpəh in əpəh,
rəhatat tikimir, təmatoh itat o nəfakən, matərəkin
nəmegəhən rəhatat, kən mətalkut məmə otərəkin
min rəhatat nahatətəən. Məto roiu əh, in min
tinatən-iarəp Namnusən Təwir rəha Iesu."
24 Kən ilat kəmotənwiwi pik Uhgin o natimnat
min itəm in təmol e rəhak nəmegəhən, in
təməuhlin-pa io ekol nulan.

2

Aposol min neen kəmotegəhan-in wək rəha Pol

1-2 Tatuwin, matuwin minos nup fotin tinuwa
minuwin rəkis un, kən Uhgin təmən-ipa kəm io
məmə ekəike mitəlig-pən min əpəh ilis Jerusalem.
Kən itimlau Panapas emian kən miait Taetas
itiməhal min məhaluwin. Kən eməhaluwin kiet-
arəpən Jerusalem, emotuəfimin itimat netəm-
iasol min əm rəha niməfak. Nian emotəpələh e
nuəfiminən əh, io ematən-ipən wir nəghatən min
itəm ekuwin matən-iarəp kəm Iaihluə min, ilat

1:21-22: Wək 9:30

sənəmə netəm Isrel. Emən-ipən wɨr natɨmnat mɨn rafin agɨn kəm ilat məto-inu esolkeikeən məmə nɨkilat otəht məmə rəhak nəghatən təsətuatɨpən, kən moatən rat rəhak wək, tol nat əpnapɨn əm lan, noan tɨkə.
3 Kən e nian əh, nɨkik təmatəht pɨk məmə kətah okotəhai io mə ekəike mən-ipən kəm Iaihluə mɨn, məmə okəike kəhg-ipən ilat. Məto kəməsotənən. Kən io kit u, Taetas, in etəm Kris, sənəmə etəm Isrel, kəsəhg-ipənən əh. Məto ilat kəməsotənən mə okəike kəhg-ipən.

4 Nənən rəha nəhg-ipənən təmɨsɨ-pən e netəmim neen kəmoateiuə əm məmə ilat piatat mɨn. Kən ilat kəmotalkəlɨk wɨr məmə okotehm-tu məmə itɨmat ekoatətəu-pən əh Lou, o kəp. Məto itɨmat enotiet rəkɨs mɨnotuwɨn o Iesu Kristo, kən mɨnotol kitiəh itɨmat min, kən itɨmat sənəmə slef rəha Lou. Məto netəm mɨn əh, nɨkilat təməsagienən o rəhatɨmat nəghatən mɨn, kən motolkeike məmə okotəgo-pən itat rafin e Lou ne kastom rəha nəfakən rəha netəm Isrel. Kən kəmotən məmə okəike kəhg-ipən Iaihluə mɨn tahmen e Taetas.
5 Məto emotən-iəhau ilat məsotolən məmə rəhalat nəghatən otər maprəkɨs-in rəhatɨmat. Kən itɨmat emotaskəlɨm əskasɨk nəghatən pahrien tətatɨg e Namnusən Təwɨr, məmə itəmat onəkotɨtun wɨr.

6 Kən netəmim neen əh-ikɨn katən ilat məmə ilat netəm-iasol mɨn rəha niməfak, (məto e nehmən rəhak, etəm tatos nərɨg asol, ne etəm təsosən nərɨg asol, ilau kuahmen ahmen əm. Kən e nɨganəmtɨ Uhgɨn, in təsafinən nərɨg mɨn əh). Kən netəm mɨn

2:1-2: Wək 15:2 **2:4:** Kal 1:7; 5:1,13

əh kəməsotəgətunən io e nəghatən wi kit, məmə ekuwɨn mamnus-iarəp.

7-8 !Kəpə! Kəməsotolən, məto-inun ilat kəmotɨtun əm məmə, e nəsanənən rəha Uhgɨn, in təmɨləs-ipər io məmə io aposol, kən mɨtahləpis-pən io mə ekuwɨn mən-iarəp Namnusən Təwɨr kəm Iaihluə mɨn. Kən e nəsanənən əh, tɨnɨləs-ipər rəkɨs mihin Pita, məmə in mɨn in aposol. In otatən-iarəp Namnusən Təwɨr kəm netəm Isrel.

9 Kən Jemes ne Pita* ne Jon, katən iləhal məmə nəukətɨ niməfak miləhal. Nian kəməhaləplan, kən məhalɨtun məmə e nəwɨrən rəha Uhgɨn, in təmos-ipa wək u e nelmək. Kən kəhaluwa məhalol sekhan etɨmlau Panapas məmə itɨmat ekotol əm kitiəh. Kən emotən mə oekotoor wək mɨn. Itɨmlau oekian muamnus-iarəp Namnusən Təwɨr kəm Iaihluə mɨn, kən iləhal okəhaluwɨn məhalən-iarəp kəm netəm Isrel.

10 Kən ilat kəmotən-ipa əm nəghatən kitiəh əm məmə nɨkitɨmlau otəkəike matəht ian-rat mɨn əpəh Jerusalem məmə ekuasitu elat. Məto, nɨkik tɨnagien rəkɨs o wək əh.

Pol təməhai Pita

11-14 Kən uarisɨg un, emɨtəlɨg-pən əpəh ləhau taon kit Antiok. Nian emətatɨg ikɨn əh, kən Pita təmuarisɨg mɨn muwa. Kən Pita təmətagwən ilat in mɨn neen koatəfak, məto ilat Iaihluə mɨn. Kən nian netəmim mɨn rəha Jemes, itəm kəmotɨsɨ-pən Jerusalem motiet-arəpa, ilat kəmotəhai Pita, motəmə, “Iaihluə mɨn u, okəike kəhg-ipən ilat. Məto okəmə kəsolən, Uhgɨn okol təsasituən elat.”

2:7-8: Wək 22:21 * **2:9:** Nəghatən Kris ətuatɨp tatən nərgɨ Pita ikɨn-u məmə, “Sifas.” **2:10:** Wək 11:29-30

Kən nəghatən u kəmoatən təmərəkɨn Pita, mol taulɨs kən məgin nuwɨn mɨnən magwən təlmin netəm kəsəhg-ipənən ilat. Kən nolən rat əh Pita təmol, miuw e kitat mɨn neen əpəh Antiok, ilat iəfak mɨn u noanol mɨn rəha Isrel, ilat mɨn kəmotos o Pita moatol nolən rəha etəmim itəm tatəghat e nolən kəiu, kən moatəgin netəm kəsəhg-ipənən ilat. Motatɨg kiuw mɨn e Panapas, təgin mɨn ilat. Kən e nian eməplan məmə ilat kɨnəsotətəu-pən ətuatɨpən suatɨp itəm Namnusən Təwɨr tatən, kən eməhai-pən əm Pita e nɨganəmtɨlat, matən-ipən əskasɨk məmə, "Nat əpnapɨn ik etəm Isrel, məto nəsosən əh rəhatat nolən. ?Kən tahro natəkəike kəm netəm mɨn u kəsəhg-ipənən ilat məmə okəhg-ipən ilat?"

Etəmim itəm otatəhətə e Iesu, Uhgɨn in otasitu lan

15 Kən e nian əh, io emən-ipən wɨr kəm Pita məmə nɨpahrienən məmə itɨmlau emiasɨpən ətuatɨp e noanol rəha netəm Isrel. Itɨmlau sənəmə Iaihluə mil itəm netəm Isrel nɨkilat tatəht məmə ilat rafin nol təfagə məto-inu kəsotətəu-pənən e lou.

16 Məto roiu ekiatun məmə Uhgɨn təsafinən etəmim kit məmə in tətuatɨp e nɨganəmtɨn məto-inu in tatətəu-pən ətuatɨp Lou rəha netəm Isrel. Etəmim itəm tətahatətə pahrien e Iesu Kristo, in əmun tətuatɨp e nɨganəmtɨ Uhgɨn. Nətəlɨgən əh in əh, tol itɨmat mɨn netəm Isrel, oekotəkəike motahatətə əm e Iesu Kristo məmə ekotətuatɨp e nɨganəmtɨ Uhgɨn. Uhgɨn təsafinən itɨmat məto-inu ekotətəu-pən Lou, məto in tətafin əm itɨmat məto-inu ekotahatətə e Iesu Kristo. Etəmim kit okol

---

2:11-14: Wək 11:3

təsətuatɨpən e nɨganəmtɨ Uhgɨn məto-inu in tatətəu-pən pɨk Lou.

17 Itɨmat u netəm Isrel, kən ekotahatətə e Iesu Kristo məmə ekotuwa motətuatɨp e nɨganəmtɨ Uhgɨn. Məto netəm Isrel neen, nɨkilat tatəht məmə itɨmat nol təfagə məto-inu esotətəu-pənən lou. ?Tol nəhlan, in Kristo itəm tatol məmə itɨmat nol təfagə, o kəp? !Kəp! Sənəmə tol min nəhlan.

18 Məto təfagə pahrien in tol min nulan, okəmə ekɨtəlɨg-pən mɨn matətəu-pən lou. Okəmə ekatol min nəhlan, kən io esətuatɨpən e nɨganəmtɨ Uhgɨn. Nolən əh tatəgətun əsas əm məmə io iol təfagə rat.

19-20 Tol nəhlan məto-inu, nian emalkut pɨk o nətəu-pənən Lou, kən eməplan məmə nolən u təsahmenən məmə tatol io ekətuatɨp e nɨganəmtɨ Uhgɨn. Tol nəhlan, emapəs nətəu-pənən Lou o nuwamən etəm ətuatɨp. Tahmen məmə emɨmɨs, kən roiu e nəmegəhən wi rəhak, Lou təsərəmərəən lak. Emol nəhlan məmə ekol əm nətəlɨgən rəha Uhgɨn. In tahmen məmə itɨmlau Kristo, kəmətu-pər itɨmlau min e nɨg kəməluau. Nəmegəhən oas rəhak təmɨmɨs. Məto emaiir-pa mɨn itɨmlau Kristo. Kən roiu u, sənəmə io iatəmegəh, məto Kristo in tatəmegəh e nɨkik. Kən e nəmegəhən rafin rəhak, ekətahatətə əm e Nətɨ Uhgɨn, itəm təmolkeike pɨk io, kən muwa mɨmɨs mos megəh io.

21 Nolkeikeən u, Uhgɨn təmawte-in-pa kəm itat, in iahgin pɨk. Kən okol esərəkɨnən nolkeikeən əh itəm Uhgɨn təmawte-in-pa əpnapɨn əm. Məto iatəplan məmə itəmat mɨn neen, nəkoatətəu-pən Lou mə otol itəmat nəkotətuatɨp e nɨganəmtɨ Uhgɨn.

2:16: Wək 15:10-11; Rom 3:20-28; Kal 3:11 **2:19-20:** Kal 1:4

Məto okəmə nəkoatol nəhlan, kən itəmat nəkotol nat əpnapɨn əm e nɨmɨsən rəha Iesu Kristo

3

Netəm Kalesia kəmotapəs suatɨp

1 ! Netəm Kalesia, itəmat nɨnotalməl pɨk! ? Pah
təmasɨg itəmat matuwɨn e suatɨp eko-eko nəhlan?
Emotən-iarəp wɨr pap kəm itəmat məmə Iesu
təmos nahməən e rəhan nɨmɨsən otəmat, məto
tahro? ? Okəm-naka suah kit təmos-ipən-os-ipən
kəm itəmat kən miuw rəkɨs itəmat mol itəmat
nɨnotalməl pɨk?
2 ? Otən-tu kəm io məmə, Uhgɨn təmos-ipɨnə Narmɨn
Rəhan kəm itəmat məto-inu itəmat nakotətəu-pən
Lou, o kəp? Kəpə, in təmos-ipɨnə kəm itəmat məto-
inu itəmat nakotahatətə e Namnusən Təwɨr rəha
Iesu Kristo.
3 ? Tahro? ? Nakotalməl pɨk nəpo lan? Itəmat
nəmotətuoun wɨr nəmegəhən wi rəhatəmat e Iesu
Kristo e nasituən rəha Narmɨn Rəha Uhgɨn, kən
məto roiu, itəmat nɨnotalkut məmə onəkotapəs,
kən motuwa netəm ətuatɨp e rəhatəmat əm
nəsanənən.
4 Nəmoatəto nahməən tepət məto-inu
nəmotahatətə e Namnusən Təwɨr. ? Nəmotəto
nahməən əh əpnapɨn əm? Kəp, nahməən əh sənəmə
rəha nat əpnapɨn əm.
5 Narmɨn Rəha Uhgɨn təməsolən nat pɨspɨs mɨn
kəm itəmat məto-inu nəkoatətəu-pən Lou. In təmol
məto-inu itəmat nəmotəto Namnusən Təwɨr rəha
Iesu Kristo kən itəmat nakotahatətə lan.

Nətəu-pənən Lou, ne nahatətəən e Iesu

6 Otəteliɨgin-tu nat kit oekən. Suah kit, Epra-
ham, itəm Naoa Rəha Uhgiɨn təməghat-in-iarəp
rəkiɨs minu lan məmə:
"Epraham in təmahatətə əskasiɨk e Uhgiɨn, kən tol
nəhlan, Uhgiɨn təmən məmə in tətuatiɨp e
niɨganəmtiɨn."
7 E suatiɨp kitiəh əm, netəmim itəm koatahatətə
e Uhgiɨn, in tətafin ilat məmə kotahmen e noanol
ətuatiɨp rəha Epraham.
8 Naoa Rəha Uhgiɨn təmən rəkiɨs aupən məmə
Uhgiɨn otos Iaihluə miɨn, kotuwa ron mol ilat
kotətuatiɨp e niɨganəmtiɨn e nahatətəən rəhalat.
Aupən, Naoa Rəha Uhgiɨn təmən-iarəp nəghatən wiɨr
kit kəm Epraham məmə:
"Otiɨsiɨ-pən e rəham noanol, kən ekawte-in rəhak
nəwiɨrən e netəmim rəha noanol miɨn rafin e
nətueintən."
9 Kən Uhgiɨn təmawte-in rəhan nəwiɨrən kəm
Epraham məto-inu in təmahatətə əskasiɨk lan. E
suatiɨp kitiəh miɨn əm, Uhgiɨn tiɨtun nawte-inən
nəwiɨrən kəm netəmim itəm koatahatətə pahrien
lan.
10 Məto netəmim miɨn un, itəm niɨkilat tatəht
məmə ilat okotos nəmegəhən məto-inun ilat
koatətəu-pən rafin nat naka itəm Lou tatən,
netəm miɨn əh, ilat kiɨnotatiɨg rəkiɨs e nelmiɨ nəratən.
Tahmen-pən əm e Naoa Rəha Uhgiɨn tatən məmə:
"Netəmim itəm kəsotol ətuatiɨpən natiɨmnat
miɨn rafin itəm kotatiɨg e naoa rəha Lou,
ilat kiɨnotatiɨg rəkiɨs e nəlmiɨ nəratən, kən
okotəkəike motos nalpiɨnən kit."

3:6: Jen 15:6 **3:8:** Jen 12:3; 18:18; 22:18; Rom 4:3,16 **3:10:** Dut 27:26

11 Kən tol nəhlan, tətuatɨp əm o kitat məmə suah
kit tɨkə itəm tatuwa tətuatɨp e nɨganəmtɨ Uhgɨn
məto-inu in təmətəu-pən Lou, məto Naoa Rəha
Uhgɨn tatən min-nulan məmə:
"Etəmim itəm tətahatətə e Uhgɨn, in tatuwa tətuatɨp
e nɨganəmtɨn, kən in otos nəmegəhən
pahrien."
12 Nəghatən əh, tatəghat-in nahatətəən rəhatat e
Uhgɨn. Nolən rəha nətəu-pənən Lou, in təsahmen-
ahmenən e nolən rəha nahatətəən e Uhgɨn. In əh,
məto-inu nolən rəha nətəu-pənən Lou, tahmen-pən
əm nulan, Naoa Rəha Uhgɨn tatən məmə:
"Etəmim itəm tolkeike məmə otos nəmegəhən
pahrien məto-inu tatətəu-pən ətuatɨp Lou,
in otəkəike mol natɨmnat mɨn rafin agɨn
itəm Lou tatən."
13 Netəmim rafin agɨn kəsotol ətuatɨpən nat naka
itəm Lou tatən. Tol nəhlan, Lou in təmələhəu
nalpɨnən tətatɨg o kitat rafin, kən kitat rafin kotatɨg
e nəlmɨ nəratən. Məto Iesu Kristo təmɨmɨs e nɨg
kəməluau, kən miuw rəkɨs kitat e nəlmɨ nəratən əh.
Iesu in təmos nalpɨnən otat tahmen-pən əm e Naoa
Rəha Uhgɨn tatən məmə:
"Etəmim kit, itəm kəmohamnu kətu-pər e nɨg,
nolən əh tatəgətun-pən məmə Uhgɨn in təmol
nalpɨnən kəm in."
14 Məto roiu, Iesu təmɨmɨs nəhlan məmə
netəmim əpnapɨn mɨn rafin, ilat okotatɨg e nəwɨrən
itəm Uhgɨn təmən kəm Epraham məmə, in otos-
ipən kəm noanol mɨn rəhan. Kən nat əh tol nəhlan
məmə inu roiu kitat netəm kotahatətə e Iesu, kitat

3:11: Hab 2:4; Kal 2:16 **3:12:** Lev 18:5 **3:13:** Dut 21:23; Rom 8:3

kotɨtun nosən Narmɨn Rəha Uhgɨn itəm Uhgɨn təmən məmə otos-ipən kəm netəmim.

Uhgɨn təmaupən mol nəniəkɨsən rəhan, məto Lou təmuarisɨg təsafələn

15-16 Piak mɨn ne wɨnɨk mɨn, e nəmegəhən rəhatat, kitat kotɨtun nolən u rəha nəniəkɨsən. Nian suah kit tatol, okol kəsafələn, kəsətu-pənən kit mɨn. E suatɨp kitiəh əm, Uhgɨn təmol nəniəkɨsən kit kəm Epraham o rəhan kit noanol. Kən e nəghatən əh, təməsənən məmə Uhgɨn təmən-iəkɨs noanol mɨn rafin rəha Epraham, məto təmən əm məmə etəmim kitiəh əm otɨsɨ-pən e rəhan noanol, etəmim u, in Iesu Kristo.
17 Kən rəhak nəghatən, nɨpətɨn tol nulan məmə, aupən, Uhgɨn təmən-iəkɨs məmə otətaskəlɨm nəghatən rəhalau Epraham, məto uarisɨg nup fo-hanrɨt-tate təmuwɨn rəkɨs, kən Lou təmuwa. Məto Lou əh, okol təsərəkɨnən nəghatən itəm in təmən kəm Epraham, okol təsafələn nəniəkɨsən rəha Uhgɨn.
18 Kən okəmə kitat kotatɨg e nəwɨrən rəha Uhgɨn məto-inun kitat koatətəu-pən Lou u, tatəgətun-pən məmə nəniəkɨsən itəm Uhgɨn təmol aupən in nat əpnapɨn əm. Məto təsolən nəhlan. Məto-inu kitat kotəplan Epraham in təmətatɨg e nəwɨrən mɨn rəha Uhgɨn məto-inu in təmaskəlɨm-iəkɨs nəniəkɨsən rəha Uhgɨn.

Lou rəhan əh-ikɨn wək

19 Suah kit otəpanətapəh məmə, “? Okəmə tol nəhlan, kənu Uhgɨn təmos-ipən Lou kəm Moses

---

3:15-16: Jen 12:7; 13:15; 24:7 **3:17:** Eks 12:40 **3:18:** Rom 4:14

o naka?” Kən ekɨtun nənən kəm itəmat u-roiu
məmə nəniəkɨsən itəm Uhgɨn təmol kəm Epraham
in təmaupən matɨg, məto Lou in təmuarisɨg in.
Təmuwa məmə otəgətun əm kitat netəmim məmə
okotɨtun məmə kitat nol təfagə rat. Məto Uhgɨn
təmələhəu Lou əh məmə otatɨg matuwɨn matuwɨn
mətoarus etəmim u noanol rəha Epraham otaiir-
pa otat. Kitat kotɨtun məmə Lou əh, rəhan wək
təwɨr, məto nɨkitat otəkəike matəht məmə Lou əh,
Uhgɨn təmaupən mos-ipən kəm nagelo mɨn, uarisɨg
təpanos-ipən kəm etəmim kit u Moses. Moses, in
suatɨp o nos-ipa mɨn Lou kəm itat. Məto nian Uhgɨn
təmol nəniəkɨsən ilau Epraham, təməsolən nəhlan.
20 Uhgɨn in təməsolən suatɨp kit məmə suah
un otəghat kəm Epraham. Məto in ətuatɨp əm
təməghat mən-ipən nəniəkɨsən rəhan e nɨganəmtɨ
Epraham.
21 Kən sənəmə Lou əh təmuwa mə otərəkɨn
nəniəkɨsən rəha Uhgɨn. Kəpə, təsolən nəhlan.
Okəmə Lou tɨtun nos-ipamən nəmegəhən wi kəm
kitat, kən kitat kapotɨtun nuwamən kətuatɨp e
nɨganəmtɨ Uhgɨn. Məto təsol mihinən.
22 Məto Lou kit tol nəhlan tɨkə. Məto-inu Naoa
Rəha Uhgɨn tatən məmə nolən rat təmə̇lis rafin ki-
tat. Kən kitat rafin koatətgəhl Lou mɨn. Tol nəhlan
məmə, suatɨp kitiəh əm məmə kitat okotos nəwɨrən
mɨn rəha Uhgɨn itəm təmən-iəkɨs rəkɨs. Kən suatɨp
u məmə koatahatətə e Iesu Kristo.

Nian u-roiu rəha nahatətəən e Iesu Kristo

23 Aupən, Lou itəm Uhgɨn təmos-ipən kəm Moses,
in təmataskəlɨm kitat tiəkɨs, tahmen əm mə kitat
kəmotatɨg e kalapus, mətoarus-pa u-roiu, Uhgɨn

3:21: Rom 8:2-4

təmerəh e nɨganəmtɨtat kotəplan suatɨp rəha na-
hatətəən.
24 Kən Lou əh, in tahmen əm e etəm-iasol kit
itəm təmatərəmərə etat, muwa mətoarus-pən nian
Kristo təmuwa, məmə e nian əh, kitat kɨnotuwa
motətuatɨp e nɨganəmtɨ Uhgɨn, məto-inun, kitat
kəmotahatətə lan.
25 Məto roiu əh, Lou okol təsərəmərə mɨnən
etat, məto-inun nian rəha nahatətəən e Iesu Kristo
tɨnəmuwa rəkɨs.

Itəmat rafin kitiəh əm e Iesu

26 Kən məto-inun itəmat nəmotahatətə e Iesu
Kristo, itəmat rafin, nenətɨ Uhgɨn mɨn.
27 Kən kɨnol baptais rəkɨs etəmat, məmə itəmat
nakotuwa motol kitiəh itəmat min. Tol nəhlan
məmə, itəmat nɨnotos nolən wɨr mɨn rəha Iesu tah-
men əm məmə nəmotalpin nɨpətɨtəmat e natɨmnat
wi.
28 Kən itəmat rafin agɨn nəmotuwa motol kitiəh
itəmat Iesu Kristo, kən itəmat rafin nɨnotahmen
əm. Təwɨr məmə kitat kəsotoor mɨnən netəmim,
nat əpnapɨn okəmə in etəm Isrel o in Iaihluə kit, in
slef kit o in sənəmə slef kit, in iərman kit o in pətan
kit.
29 Itəmat rafin netəmim rəha Iesu. Tol nəhlan,
itəmat noanol mɨn pahrien rəha Epraham. Kən e
suatɨp kitiəh əm, nəwɨrən mɨn itəm Uhgɨn təmən-
iəkɨs kəm Epraham, itəmat onəkotos motatɨg lan.

4

Kitat nenətɨ Uhgɨn

3:23: Kal 4:3 **3:24:** Rom 10:4 **3:26:** Jon 1:12 **3:27:** Rom 6:3 **3:28:** Rom 10:12 **3:29:** Rom 4:13

1 Roiu əh, oekəghat məsɨn mɨn e nolən rəhatat,
oekən muəh nimaa nəghatən lan. Okəmə suah
kit, in otɨmɨs kənu nətɨn in otos rəhan nəwɨrən
mɨn rafin, məto okəmə nətɨn tatəkəku əh, kənu kol
təsosən nəwɨrən rəhan. Nətɨn tahmen əm e slef kit,
nat əpnapɨn rəhan nəwɨrən mɨn rafin.
2 In otəkəike mətatɨg əm e nelmɨ rəhan mɨn,
tatuwɨn matuwɨn mətoarus-pən nian rəhan tata
təmən in mɨnɨtun nosən natɨmnat mɨn itəm rəhan
tata təmələhəu kəm in.
3 Kənu kitat mɨn kotahmen-pən əm nəhlan. Aupən
kitat kotahmen əm e suakəku əh. Kitat slef mɨn
rəha iərmɨs mɨn itəm kəmoatərəmərə etat.
4 Məto tɨnuwa e nian ətuatɨp itəm Uhgɨn təmən,
kən Uhgɨn təmahl-ipa nətɨn tuwa, pətan kit təmɨləs
taiir-pa e nətueintən, kən in matətəu-pən wɨr
natɨmnat rafin itəm Lou in tatən.
5 Təmol nəhlan məmə otɨkɨs rəkɨs kitat u, Lou
təmə̈lis ətain itat, kənu Uhgɨn otəhl kitat, mɨləs-
irəkɨs kitat tahmen əm e nenətɨn ətuatɨp mɨn.

6 Kənu roiu əh, Uhgɨn tolkeike məmə in otol pəs
kitat kotɨtun məmə kitat nenətɨn mɨn, təmahl-ipa
Narmɨn rəha Nətɨn təmuwa e nɨkitat mɨn rafin, kən
matol itat kotaun-in Uhgɨn məmə, “Tata.”

7 O nat əh, kitat sənəmə slef mɨn əm, məto kitat
nenətɨ Uhgɨn pahrien mɨn. In tatos-ipa natɨmnat
wɨr mɨn kəm kitat, itəm in tɨnəmən rəkɨs məmə
otos-ipən kəm nenətɨn mɨn.

Pol nɨkin tɨtahmə o netəm Kalesia

8 Aupən itəmat nəmotəruru Uhgɨn. Itəmat
nəmoatəfak əm iərmɨs mɨn məmə rəhatəmat uhgɨn

4:3: Kol 2:20 **4:5:** Jon 1:14; Rom 1:3 **4:7:** Rom 8:15-17

mɨn, ilat kəmotəlis ətain itəmat, məto ilat sənəmə ilat uhgɨn pahrien mɨn.
9 Məto roiu əh, nɨnotɨtun Uhgɨn. O təwɨr ilə məmə ekən nəhlan məmə Uhgɨn tɨnɨtun rəkɨs itəmat. ? Məto ekolkeike məmə ekətapəh-tu otəmat məmə nəkotɨtəlɨg-pən mɨn o iərmɨs mɨn o naka? Rəhalat nəsanənən tɨkə, kənu kol kəsotolən-ta nat wɨr kit kəm itəmat nian kit ne. Təhrol nakotəmə ilat okoatəlis mɨn itəmat?
10 ? Təhrol itəmat nakotətəu-pən nətuakəmən rəhalat e nian mɨn rəhalat, ne məwɨg mɨn rəhalat, ne nian asim mɨn, ne nup mɨn rəhalat o naka? ? Nɨkitəmat təht məmə okol Uhgɨn nɨkin tagien otəmat ron?
11 ! Kəsi nəman! ! Io ekatəgɨn agɨn otəmat! ! Ekatəplan mə emol wək pɨk etəmat o nat əpnapɨn əm!
12-13 Piak mɨn ne wɨnɨk mɨn, io ekatən əskasɨk kəm itəmat məmə, aupən itəmat nəməsotatɨgən e Lou kit, kən io emuwa mehm itəmat koatatɨg, emos nolən rəhatəmat. Eməsətəu-pənən Lou. Kən roiu, ekolkeike məmə itəmat mɨn onəkotos nolən rəhak, ekəsolən məmə Lou otaskəlɨm pɨk io tiəkɨs. Itəmat nɨkitəmat təht u, aupən nian io ematən-iarəp Namnusən Təwɨr kəm itəmat, məto-inu nɨmɨsən rəhak təmol, kən ekətatɨg kitat min itəmat. Məto nat əpnapɨn məmə io ematɨmɨs e nian əh, məto itəmat nəməsotolən io ekəto tərat.
14 Nɨmɨsən rəhak təmaləkiamtə itəmat, məto itəmat nɨkitəmat təməsəht ratən io, kən məsotən ratən io. Itəmat nəmoatos wɨr io moatuwɨn e nɨpəg noanimə mɨn rəhatəmat, tahmen əm məmə io nagelo kit rəha Uhgɨn, o io, io Iesu Kristo.

4:10: Rom 14:5; Kol 2:16

15 Aupən, itəmat nəmoatolkeike pɨk io, eməplan
məmə okol napotɨtun nolən nat u, napotos-iarəp
əm nɨganəmtək u tərat, kawluin ilau itəm təwɨr kit
rəhatəmat, pəs tasitu lak. ?Məto tɨnahrol əh-roiu?
16 Nɨkik təht məmə, okəmə naka nəghatən mɨn
pahrien rəhak təmol itəmat nakotetəhau io.
17 Iəgətun eiuə mɨn un, koatalkut pɨk məmə
onəkotəuhlin rəhatəmat nətəlɨgən moatətəu-pən
ilat. Məto ilat kəsotolən məmə otasitu etəmat.
Kotolkeike əm məmə okotiuw rəkɨs itəmat ron io
məmə itəmat onəkotalkut pɨk o nətəu-pənən ilat.
18 In nat təwɨr məmə nakotalkut pɨk o nolən
natɨmnat, məto nəkotəkəike motalkut o nat itəm
in təwɨr, nat əpnapɨn ekətatɨg kitat min itəmat, o
esatɨgən kitat min itəmat.
19 Io mɨn neen, io iatəto tərat agɨn-əh otəmat
tahmen-pən əm e pətan itəm məntaan tɨnatahmə
məmə otemək, matuwɨn matuwɨn mətoarus itəmat
nakotos nolən ətuatɨp rəha Iesu Kristo e rəhatəmat
nəmegəhən.
20 Ekolkeike pɨk məmə ekətatɨg kitat min itəmat
u-roiu məto-inu okəmə ekətatɨg, okol esagət pɨkən
etəmat. Məto roiu etatɨg isəu otəmat nəhlan, kən
məruru mə ekahrol nulan masitu etəmat.

Namsu rəha Heka ne Sera

21 Itəmat netəm nakotolkeike pɨk nətəu-pənən
Lou, onəkotuhalpɨn-tu rəhak nəghatən. ?Nəmotəto
rəkɨs nat naka itəm Lou tatən, o nəsotətoən əh?
22 In tatən Epraham itəm təmɨləs nətɨn iərman
kəiu. Kit itəm slef rəha pətan rəhan təmɨləs, kən
kit rəhan pətan ətuatɨp təmɨləs, sənəmə in slef məto
pətan əh rəhan.

4:22: Jen 16:15; 21:2

23 Suakəku itəm pətan slef təmiləs in təmaiir e nətəligən əm rəha netəmim. Məto suakəku itəm pətan ətuatip əh rəhan təmiləs, in təmaiir məto-inu Uhgin in tinəmən-iəkis rəkis məmə pətan əh otiləs.

24-25 Kən kitat kotitun nənən namsu rəha pətan mil əh kən motəuhlin-pa nipətin etat. Pətan mil əh ilau katuəgətun nənən mil itəm Uhgin təmol kəm netəmim. Pətan u Heka, in ne nətin min ilat slef min əm, okətaləkiəmtə ilat. Kən pətan əh Heka, in tahmen e nənən itəm Uhgin təmol e nitot Sinae əpəh e nitən asol Arepia, ikin əh inəh Uhgin təmos-ipən Lou ikin kəm Moses. Kən in tahmen min e taon asol kit u Jerusalem itəm netəm ikin kotaskəlim əskasik Lou, kən ilat kotahmen e slef min itəm Lou tatəlis ətain ilat.

26 Məto Jerusalem kit min əpəh ilis e neai, in tahmen e pətan itəm sənəmə slef, itəm Lou təsəlis ətainən, kən in mama rəhatat.

27 Inu nəghatən kit e Naoa Rəha Uhgin tatən nəhlan məmə,

"!Ik u inu, nimənigi-nig, agien!

Ik u inu, nəməsətoən nahmməən kit o nemə̇kən, agət əfəmə, məto-inun nikim tətagien!

Ik nəməsiləsən suakəku nian kit ne, məto roiu əh, nenətim min tinol tepət tepət agin, taprəkis-in nenəti pətan itəm rəhan iərman təsapəsən."

28 Piak min ne winik min, itəmat nenəti Uhgin min məto-inun təmən-iəkis məmə otol mihin. Itəmat onəkotahmen e Aisak u aupən, nəti Sera.

4:23: Rom 9:7-9 **4:26:** Hip 12:22; Nol Əpən 21:2,10 **4:27:** Aes 54:1 **4:28:** Jen 15:4-5; Rom 9:7

29 Kən aupən suakəku u Ismael, nəti Heka,
itəm təmaiir e nətəligən əm rəha netəmim, in
təmatərəkin pik suakəku u Aisak itəm təmaiir e
wək rəha Narmin Rəha Uhgin. Kənu roiu ne,
nolən əh tatuwin əm nulan, ilat itəm slef rəha Lou
koatərəkin kitat itəm kəmotaiir wi e Narmin Rəha
Uhgin e nahatətəən.
30 ?Məto Naoa Rəha Uhgin təmən məmə naka? In
təmən məmə,
"Ik onakəkəike mahl-iarəp pətan un slef ne nətin.
Ilau kuagim rəkis u ikin-u, məto-inun, nəti
pətan əh, in okol təsosən nəwirən kit rəha
tata. Nəwirən min rafin rəha tata otuwin
kəm nəti pətan itəm sənəmə slef."
31 Məto kitat u, kitat sənəmə nenəti pətan slef,
kitat nenəti pətan itəm sənəmə slef.

5

Iesu təmikis rəkis rəhan min netəmim

1 Nian Iesu Kristo təmikis rəkis itat, təmol kitat
məmə Lou təsəlis ətainən kitat. O nat əh inəh,
itəmat onəkotəike motətul əskasik. Sotətəu-pənən
Lou, məmə otərəmərə etəmat. Lou əh, titaləkiamtə
itəmat, məmə itəmat onəkotuwin motol wək min
rəhan.
2 Otətəlig-in-tu io. Io Pol iatən nəghatən u kəm
itəmat. Okəmə itəmat onəkotegəhan məmə ilat
okotəhg-ipən itəmat, kənu nat u itəm Iesu təmol
təsasitu aginən etəmat.
3 Kən io iatagət əskasik otəmat məmə etəmim
itəm otegəhan məmə okəhg-ipən in, in otos-ipən
atip əm in e nelmi Lou. Kən etəmim itəm tətatig

4:30: Jen 21:10; Jon 8:35

e nelmɨ Lou, otəkəike matətəu-pən rafin agɨn natɨmnat mɨn itəm Lou tatən məmə otol.
4 Itəmat u, itəm nakotalkut-alkut o nətəu-pənən
Lou məmə otol itəmat nəkotətuatɨp e nɨganəmtɨ
Uhgɨn, itəmat nɨnotəte rəkɨs atɨp itəmat o Iesu
Kristo. Itəmat nɨnotəhən-ipən rəkɨs məntaatəmat o
nəwɨrən rəha Uhgɨn.
5 Kən məto kitat u, okotələhəu-pən əm rəhatat
nətəlɨgən e Uhgɨn, pəs in otol kitat kotətuatɨp e
nɨganəmtɨn, məto-inun kitat kotahatətə əm e Iesu
Kristo. Kən Narmɨn Rəha Uhgɨn, in otol itat
koatətul əskasɨk kən motəsahgin mətoarus nat un
otiet-arəpa.
6 Nian kitat kotuwa motakul-pən e Iesu Kristo,
nat əpnapɨn okəmə etəmim kəməhg-ipən o kəsəhg-
ipənən, məto nat asol un, in rəhatat əm nahatətəən
e Iesu Kristo. Nahatətəən əh, in tol kitat kotolkeike
Uhgɨn, motatɨg katol mɨn nolkeikeən kəm netəmim
mɨn.
7-8 Aupən, eməplan itəmat kən mɨtun məmə
itəmat nakotaiu əsanən e suatɨp ətuatɨp e
nəmegəhən rəhatəmat, məmə nakotətoarus mak,
məto roiu, nəmotɨtəlɨg. Uhgɨn təmaun-in rəkɨs
itəmat. ?Tol nəhlan, ekolkeike məmə ekətapəh-tu
məmə, pah mɨn kotaiuosɨg e rəhatəmat suatɨp,
moatiuw kalɨn itəmat məmə onakoatətəu-pən mɨn
Lou? ! Ekɨtun məmə okol Uhgɨn təsən-iəhauən
itəmat nəhlan!
9 In tahmen e nəghatən kit itəm katən nulan
məmə, “Ilat kəmotɨs noanɨg rat kit, tɨnatəwiə,
matərəkɨn nətəlɨgən rəhatəmat.”

5:6: 1 Kor 7:19; Kal 6:15 **5:9:** 1 Kor 5:6

10 Məto ekɨtun məmə nɨpahrienən Iərəmərə in
otol nətəlɨgən rəhatəmat tuwa mɨn mol kitiəh kitat
min io. Kən io ekɨtun wɨr məmə etəmim u itəm
tatərəkɨn rəhatəmat nətəlɨgən nulan, nat əpnapɨn
in etəm-iasol o in etəm ahrol kit, məto Uhgɨn otol
nalpɨnən kit kəm in.
11 Piak mɨn ne wɨnɨk mɨn, nəghatən neen itəm
katən məmə io, ekatən-iarəp əh məmə netəm
kəmotahatətə e Uhgɨn okəike kəhg-ipən ilat məmə
Uhgɨn otasitu elat. Məto nəghatən əh, sənəmə
nɨpahrienən. Okəmə io ekatən-iarəp nəhlan, kən
netəm mɨn u itəm koatan itəmat min ilat, nɨkilat
otagien əm ron io. !Məto otəplan-tu! Netəm Isrel
neen, koatərəkɨn əh io, koatɨtəp io, moatoh io,
məto-inun io iatən-iarəp məmə nɨmɨsən rəha Iesu
e nɨg kəməluau, in əm un, in otosmegəh kitat.
12 ! E rəhak nətəlɨgən, netəm mɨn un itəm
koatərəkɨn nətəlɨgən rəhatəmat moatən məmə
okəike kəhg-ipən itəmat, təwɨr məmə ilat okotuwɨn
motəte-atɨp ilat mɨn!
13 Məto piak mɨn ne wɨnɨk mɨn, Uhgɨn təmaun-
in itəmat, kən mɨkɨs rəkɨs itəmat, məmə Lou itəm
Uhgɨn təmos-ipən kəm Moses in otəsəlisən itəmat.
! Otəto wɨr itəmat! Nɨkitəmat otəsəhtən məmə,
“Təwɨr, io enagɨm rəkɨs e Lou əh. Roiu əh, io
ekɨtun nolən natɨmnat rafin itəm nɨkik tolkeike.”
Itəmat, onakəsotənən nəhlan. Məto nolkeikeən
rəhatəmat otəkəike mol itəmat nɨkitəmat tagien
məmə onəkotasitu etəmat mɨn.
14 Nolən əh, in tatətəu-pən wɨr nəghatən kit rəha
Lou, u itəm tɨtargəfɨmɨn rafin nəghatən pɨsɨn pɨsɨn
mɨn rəha Lou, in tatən məmə, “Ik, onakolkeike

5:10: 2 Kor 11:15; Kal 1:7 **5:13:** 1 Pita 2:16

netəmim rafin, kən matol təwɨr kəm ilat, tahmen əm mə ik nakatol atɨp kəm ik."

15 Itəmat onəkotəkəike katəto wɨr itəmat. Okəmə itəmat nəkoatol tɨməht kəm itəmat mɨn, nəkotahmen əm e kəi mɨn, koatus atɨp əm ilat mɨn, kən nəghatən rəhatəmat otərəkɨn itəmat.

Nolən rəha Narmɨn Rəha Uhgɨn ne nolən rəha netəmim

16 Io, ekolkeike mə ekən nəghatən kit kəm itəmat. Itəmat, Narmɨn Rəha Uhgɨn otəkəike matit itəmat kən itəmat nakotətəu-pən, kən itəmat məsotosən nolən rat aupən rəhatəmat, itəm nəmotos kaiir-pa.

17 Nolən rat aupən əh, inun, nəkoatol natɨmnat tərat itəm nɨkitəmat tolkeike. Məto nolən əh, in tetəhau nolən rəha Narmɨn Rəha Uhgɨn. Kən Narmɨn Rəha Uhgɨn in təsolkeike mɨnən nolən rat aupən kəmotos kaiir-pa moatol. Nolən mil əh kətioal təməht kəm ilau mɨn, kən tatol məmə nəkəsotolən nolən wɨr mɨn itəm nakotolkeike məmə onəkotol.

18 Sotaluinən nat kit, okəmə Narmɨn Rəha Uhgɨn tatit itəmat, kənu Lou in təsəlis ətain mɨnən itəmat.

19 Kitat kotɨtun əm nolən rat aupən rəha netəmim itəm kəmotos kaiir-pa moatol. Nɨpɨtan ne nəman ne, koatit anion ilat mɨn; kən ilat koatol nolən rat rafin itəm tol naulɨsən o nənən; rəhalat nətəlɨgən tatuwɨn pɨk o nolən rat mɨn əh.

20 Ilat koatəfak kəm narmɨ nat mɨn, moatəmɨk nərɨk, moatos təmafah rat mɨn, moatol kɨlepa, ne. Kənu moatol mɨn tɨməht, moatəmou, moatetet, moatol nemə̈ha, moatos-ipər atɨp əm ilat, moatoor

---

5:14: Lev 19:18; Rom 13:9 **5:17:** Rom 7:15-23

ilat mɨn, kən okəmə rəhalat nətəlɨgən tol pɨsɨn pɨsɨn,
kən ilat koatəhai ilat mɨn.
21 Nɨkilat tətakləh-in natɨmnat rəha netəm pɨsɨn,
moatənɨm nənɨmən mɨn kətapɨs lan, kən moatol
lafet katagien lan o nolən nat tərat mɨn əm, moatol
mɨn natɨmnat tepət mɨn tol nəhlan. !Iatən mɨn
tahmən-pən əm məmə emən aupən məmə, oatəto
wɨr itəmat! Məto netəm koatol nolən mɨn əh, okol
ilat kəsotuwamən motatɨg ahgin nərəmərəən Rəha
Uhgɨn itəm tatol əpen-əpenə lan.

22 Məto noa Narmɨn Rəha Uhgɨn itəm tatəwiə e
nəmegəhən rəha netəmim rəha Uhgɨn, in tol nu-
lan. Ilat koatolkeike netəmim, kən nɨkilat tətagien,
kənu nəməlinuən tətatɨg e nɨkilat, kən rəhalat
nətəlɨgən kaifəməh, kən moatasəkitun etəmim, kən
rəhalat nolən in təwɨr təwɨr. Kən netəmim kotɨtun
mə ilat netəm ətuatɨp, koatol noa.
23 Kən ilat netəm mətɨg. Kən nian nətəlɨgən rat
tatɨg elat, ilat kotətul əskasɨk, məsotolən natɨmnat
rafin itəm ilat atɨp kotolkeike nolən. Nolən mɨn
u, ilat kotəwɨr pɨk, kən nəghatən kit tɨkə o Lou
kit, məmə otən-iəhau itəmat məmə onəkəsotolən
natɨmnat mɨn əh.
24 Kitat u netəm rəha Iesu Kristo, kitat
kɨnəmotapəs rəkɨs nolən rat mɨn rəhatat, u
kəmoatol natɨmnat mɨn itəm nətəlɨgən əm rəhatat
tolkeike. Tahmen əm nulan mə, kəməht-ipən
nətəlɨgən rat mɨn rəhatat e nɨg kəməluau.

25 !Kotəplan-tu! Narmɨn Rəha Uhgɨn in təmos-
ipa rəkɨs nəmegəhən kit kəm kitat, kən təwɨr məmə
kitat okotaliwək e nolən wɨr mɨn rəhan.

5:21: 1 Kor 6:9-10 **5:24:** Rom 6:6; Kol 3:5

26 Tərat məmə kitat okotausit motos-ipər pɨk kitat, motiuw-pər nəratən, moatetet kitat mɨn.

6

Təwɨr məmə kotasitu e katipa əfɨgəm rəhatat mɨn

1 Piak mɨn ne wɨnɨk mɨn, okəmə itəmat kit təme e rəhan nəmegəhən, təwɨr mə itəmat un, Narmɨn Rəha Uhgɨn tatit itəmat, onəkotəkəike motasitu lan motəg-ətuatɨp-in. Məto onakəsotagət pɨkən lan, onəkotəghat mətɨg əm kəm in, motol məmə nɨkitəmat mɨn titahmə ron. Məto otəto mɨn itəmat, məmə nat kitiəh əm itəm itəmat nakotən-iəhau etəmim ron, otəseko-pa mɨnən otəmat.

2 Itəmat onəkotasitu nəhlan etəmat mɨn. Onəkotalis kələh nat əfɨgəm rəhatəmat mɨn. Okəmə nəkotol nəhlan, kən itəmat nakotətəu-pən wɨr nat naka itəm Lou rəha Kristo tatən.

3 Təsəwɨrən məmə kitat okotos-ipər atɨp kitat. Okəmə suah kit nɨkin tatəht mə "Io, io etəm agɨnəh kit," etəmim un, nɨkin tateiuə-in, məto in təruru məsəplanən məmə in nat əpnapɨn əm.

4-5 Məto itəmat onəkotəike motəplan wɨr-tu natɨmnat itəm noatol mɨn. Tol nulan məmə, okol etəmim kit in təsakil atɨpən rəhan wək ne wək rəha suah kit mɨn. Məto in otəkəike mehm wɨr rəhan pɨsɨn əm wək aupən. Məto-inun, netəmim rəhalat wək mɨn tol pɨsɨn pɨsɨn. Kən ilat koatos katipa əfɨgəm pɨsɨn pɨsɨn mɨn e nəmegəhən rəhalat kitiəh kitiəh. Məto təwɨr məmə etəmim kitiəh nɨkin otagien o rəhan wək, okəmə rəhan wək təwɨr əm.

5:26: Fil 2:3 **6:1:** Mat 18:15 **6:2:** Rom 15:1 **6:4-5:** Rom 14:12

6 Itəmat u, təwɨr məmə itəmat onəkotawte-in
natɨmnat mɨn neen kəm rəhatəmat nəgətun mɨn,
itəm koatəgətun itəmat e nəghatən rəha Uhgɨn.
7 Oatəto itəmat, soteiuə-in atɨpən itəmat mɨn
məmə itəmat nəkotɨtun nolən nat əpnapɨn kit
itəm nɨkitəmat rat aupən nakotolkeike. Kən okol
nəkəsotolən ialməl e Uhgɨn. Ik nəmɨs noanɨg naka
e rəham nasumən, kən ik onakəhl atɨp mɨn noan,
mun.
8 Etəmim itəm tatasum-in nolən rat aupən, itəm
kəmotos kaiir-pa moatol, tahmen e noanɨg rat
e rəhan nəmegəhən, in otəkəike məhl noan tərat
mun, kənu noanɨg un, otoe-in, nɨpətɨn u, Nɨmɨsən.
Məto etəmim itəm tatɨs noanɨg wɨr, itəm Narmɨn
Rəha Uhgɨn təmos-ipən, Narmɨn Rəha Uhgɨn otol
toe-in, noan wɨr kit, kən in otəhl. Nərgɨn noanɨg un,
in Nəmegəhən Lilin itəm namnun tɨkə.
9 Sotəpou-inən nolən itəm təwɨr, məto-inu kitat
okotəhl noanɨg wɨr əh, e nian ətuatɨp rəhan, okəmə
kəsotapəsən wək.
10 Kən nian mɨn rafin itəm kotɨtun nolən, pəs
koatol təwɨr kəm netəmim rafin, kən motatɨg katol
tepət mɨn kəm netəm mɨn u kotahmen e piatat mɨn
ne wɨnɨtat mɨn e Iesu Kristo.

Namnun nəghatən rəha Pol təmən kəm ilat

11 Oekəte rəkɨs namnun nəghatən rəhak e naoa
e nelmək əm.* Itəmat onəkotəplan məmə leta mɨn
rəhak, ilat iahgin mɨn.

6:6: 1 Kor 9:11,14 **6:8:** Rom 8:13 * **6:11:** Nian Pol təmətə naoa u, in təməghat, kən suah kit mɨn təmətə rəhan nəghatən e naoa. Roiu in tatos pen, kən tatətə atɨp e nelmɨn.

12 Netəm Isrel u koatən məmə okəike kəhg-ipən
itəmat, ilat kotausit əm e niganəmtilat min neen
o nat u. Məto ilat koatən nəhlan o nat kitiəh əm,
məmə netəm Isrel neen min okəsotolən nəratən
kəm ilat.
13 Kən ne nat kit min, netəm min əh, kotolkeike
məmə okəhg-ipən itəmat məto-inu kotausit əm
məmə okotol win etəmat lan. Kən motiuw kalin
itəmat, nakotitəlig motuwin min e nelmi Lou rəha
netəm Isrel. Məto otəplan-tu, ilat min kəsotətəu-
pən wirən natimnat min itəm Lou tatən.
14 Məto io rəhak, io ekəsən wi atipən io o nat kit
itəm emol. Məto ekolkeike məmə ekənwiwi əm nat
naka Iərəmərə Iesu Kristo təmol e nian in təmimis
e nig kəməluau. O nat əh inəh, nolən min rəha
nətueintən okol kəsotiuw rəkisən rəhak nətəligən,
kənu netəm e nətueintən itəm kəsotahatətəən e
Uhgin, ilat kəsotolkeikeən nolən itəm iatətəu-pən.
15 Okəmə Uhgin in otol suah kit tuwa in etəm
wi, kən in otol suah əh, tətuatip e niganəmtin, nat
əpnapin okəmə kəməhg-ipən o kəsəhg-ipənən.
16 Kən roiu, ekatəfak o netəm min u koatətəu-
pən wir nəghatən u, ilat noanol ətuatip min rəha
Uhgin. Iatəfak məmə, pəs nəmənlinuən rəha Uhgin
ne rəhan nasəkitunən otatig olat.
17 Rəhak u namnun nəghatən. Io esolkeikeən
məmə suah kit otən min nat tərat lak. Məto-
inun iatəmik əh nəme nimməgəm itəm kəmaht io e
kəpiel apin kən kəmalis io. Nəme nimməgəm min u,
tatəgətun məmə io, slef rəha Iesu.
18 Piak min ne winik min, iatəfak məmə Iərəmərə
Iesu Kristo otawte-in rəhan nəwirən otəmat. Əwəh.

6:15: Kal 5:6; 2 Kor 5:17 **6:17:** 2 Kor 4:10

North Tanna New Testament
The New Testament in the North Tanna Language of Vanuatu
Le Nouveau Testament dans la langue du Nord Tanna de Vanuatu

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: North Tanna

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.
You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.
You do not sell this work for a profit.
You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-03-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 Oct 2024 from source files dated 31 Aug 2023
46e9a2b5-26b8-5301-a079-623f3a20ef8b